

'Een cent voor een liter melk'

Er zullen in het westen van het land niet veel mensen rondlopen die bijna zeventig jaar lid zijn van een standsorganisatie. De 96-jarige H. van Leeuwen uit Alphen aan de Rijn is ongetwijfeld één van de weinigen: hij kan zich nog goed herinneren dat hij voorzitter was van de HMvL-afdeling Alphen (van 1950 tot 1965) en vaak op de Algemene Vergadering het hoogste woord voerde.

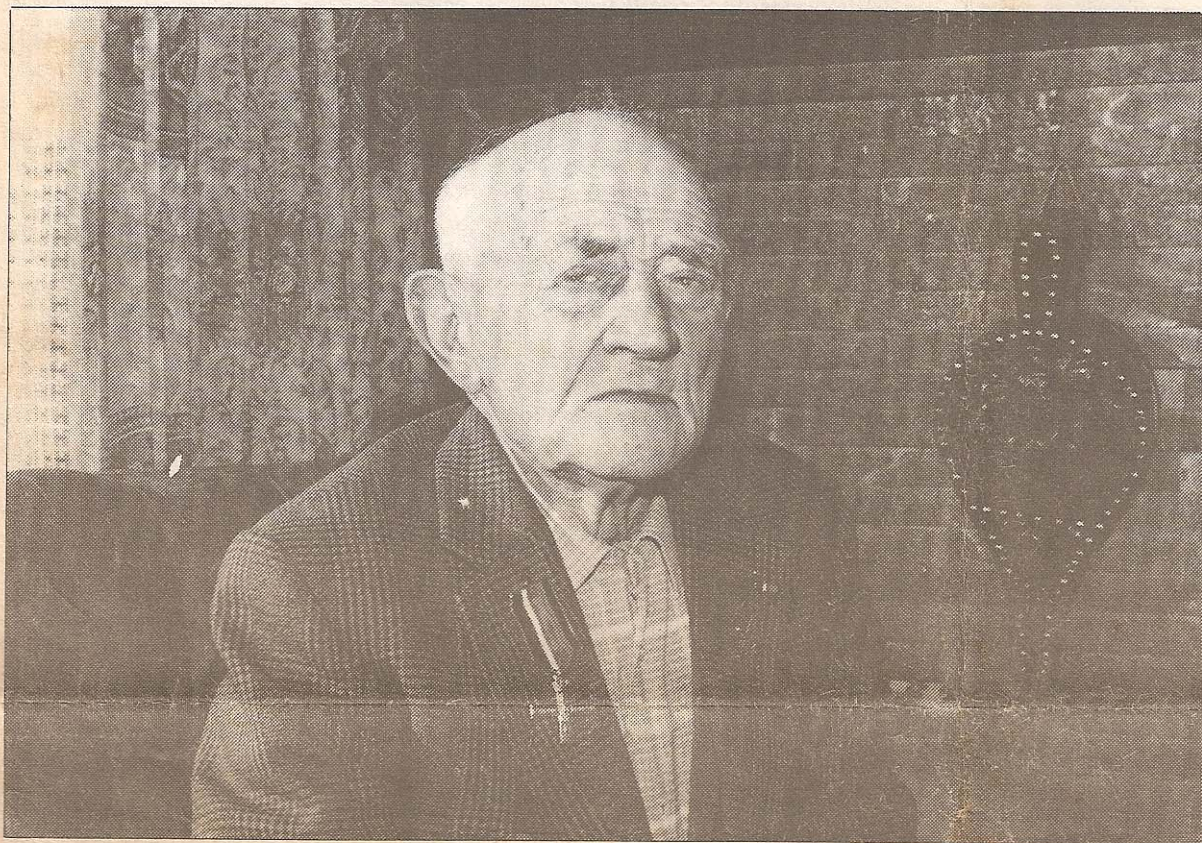
□ Van Leeuwen heeft altijd melkvee gehouden en met twee daggelders kon hij het bedrijf van 33 hectare, met zo'n zestig koeien best draaiende houden. "Mijn

vrouw kon het ook", zegt hij, "En ik wil niet discrimineren, maar een vrouw moet geen boer worden."

Toen hij elf was, ging hij als dertiende uit de rij van 16 kinderen ('Een raar

nummer, maar dat heeft me nooit gehinderd') van school af. Spelenderwijs leerde hij het vak op het gemengde bedrijf van zijn ouders. Hij ging pas het huis uit toen hij - op 28-jarige leeftijd - trouwde.

Lid van de HMvL werd hij omdat zijn vader dat ook was. Van Leeuwen herinnert zich dat er problemen waren met de melkafzet en dat het bestuur probeerde om de boeren zoveel mogelijk te helpen. In de tijd dat hij voorzitter was van de afdeling

H. van Leeuwen is al zeventig jaar lid van een standsorganisatie. 'Ik ben nooit trots geweest op mijn werk in de oorlog.'

PAGINA ACHT

Alphen, waren er 60 tot 100 boeren lid van de Hollandsche Maatschappij. Een grote afdeling, met bijna uitsluitend melkveebedrijven.

"We waren denk ik de eerste afdeling met een jongerenorganisatie, dat was in '52 of '53. Je werkte aan de voorbereiding en aan je opvolging. Je maakte jonge boerinnen wegwijs. De vrouwen werden later lid van de Bond en de mannen gingen naar de HMvL. Eén van mijn dochters heeft nog in het hoofdbestuur van de Jongerenorganisatie van de Hollandsche Mij gezeten."

Benenwerk

Op de boerderij werd van de melk kaas gemaakt. Dat was het werk van de vrouwen. Ze moesten de tobbe nalopen. "Dat was rug- en benenwerk. Zwaar werk, dat deed mijn vrouw zelf, samen met de dienstbode. Ik hoelp daar niet bij."

Met de brik, een speciale kaaswagen met paard, werd de kaas naar de markt in Gouda of Bodegraven gebracht. Een richt langs de Rijn naar Bodegraven duurde in die tijd een uur. Later ging de melk naar de fabriek. Die kwam beschikbaar in het jaar van de grote beurskrach – toen er voor een liter melk één cent werd betaald – maar alleen als je de melk zelf kwam brengen.

De ene herinnering roept de andere op. Zo weet Van Leeuwen nog dat hij de eerste was die een auto aanschafte.

"Ik werd ziek van die kouwe brik en ik heb toen een Ford gekocht. Zo'n hoge hoed. De achterbank werd eruit gehaald en door de achterdeur konden we zo'n vijfhonderd kilo kaas inladen."

Droppings

In de oorlogsjaren werd het land van Van Leeuwen door de Binnenlandse Strijdkrachten gebruikt als plaats voor droppings. Wapens en medicijnen die werden afgegooid werden door de knokploeg van Alphen opgehaald en verder gedistribueerd. Voor zijn bijdrage in het verzet ontving hij in 1983 het verzetskruis. "Ik ben nooit trots geweest op mijn werk in de oorlog", zegt hij. "Daarom heb ik het waarschijnlijk ook zo laat gekregen." Nog lachend bij de herinnering vertelt hij dat zelfs zijn burens niet wisten van zijn activiteiten in de oorlog. Hij had onderduikers en de boerderij diende als opslagplaats voor schilderijen en andere kostbaarheden die mensen bij hem in bewaring gaven. "Ons huis was gevorderd en we kregen soldaten ingekwartierd. Het mooiste vond ik dat op de laatste dag voor het Ardennenoffensief de Duitsers in de stal letterlijk met hun rug tegen een enorm kapitaal zaten. Ze hebben nooit vermoed dat achter de muur voor vier miljoen gulden aan kunstschatten was verborgen".

Mariëtte Storm